

REPETYTORIUM

Temat: Temat: Stanowienie prawa Unii Europejskiej – procedury legislacyjne oraz publikacja aktów prawnych i ich wejście w życie.

W tworzenie prawa (pochodnego) UE zaangażowane są, co do zasady, trzy instytucje: Rada Unii Europejskiej, Parlament Europejski i Komisja Europejska. Można wyróżnić dwie podstawowe procedury przyjmowania aktów prawodawczych: zwykłą procedurę prawodawczą: polega ona na przyjęciu aktu prawodawczego wspólnie przez Parlament Europejski i Radę. W ramach tej procedury inicjatywa prawodawcza leży w kompetencji Komisji Europejskiej (procedura ta jest zbliżona do dawnej procedury współdecydowania) oraz specjalną procedurę prawodawczą: akt prawodawczy przyjmowany jest przez Parlament Europejski z udziałem Rady lub przez Radę z udziałem Parlamentu Europejskiego (chodzi tu więc w zasadzie o inne procedury niż zwykła procedura prawodawcza). W wyniku zastosowania tzw. procedury kładki Rada Europejska może w określonej dziedzinie zastąpić specjalną procedurę prawodawczą zwykłą procedurę prawodawczą.

Zwykła procedura prawodawcza została wprowadzona do procesu stanowienia prawa na mocy Traktatu z Lizbony. Jest ona nieznacznie zmodyfikowaną, dawną procedurą współdecydowania. Procedura dzieli uprawnienia legislacyjne w równym stopniu między Parlament i Radę UE, dając zarówno Parlamentowi, jak i Radzie prawo odrzucenia sformułowanej przez Komisję propozycji legislacyjnej. W przypadku niemożności wypracowania wspólnego stanowiska Parlamentu, Komisji i Rady UE przewodniczący Rady, w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, zwołuje posiedzenie Komitetu Pojednawczego, którego prace mogą się zakończyć zawarciem kompromisu lub odrzuceniem aktu prawnego. Przebieg zwykłej procedury prawodawczej określa art. 294 TFUE. Komisja Europejska przedstawia projekt aktu prawnego Parlamentowi i Radzie UE. Parlament uchwała stanowisko w pierwszym czytaniu i przekazuje je Radzie. Wówczas Rada UE, stanowiąc kwalifikowaną większością głosów, może w pierwszym czytaniu: przyjąć proponowany akt prawny, zatwierdzając stanowisko Parlamentu, przyjąć własne stanowisko, jeżeli nie akceptuje stanowiska Parlamentu; stanowisko Rady kierowane jest do Parlamentu (drugie czytanie), wraz z jego uzasadnieniem. Komisja informuje Parlament o swoim stanowisku. Parlament Europejski ma od tego momentu trzy miesiące na podjęcie decyzji. W tym czasie: jeśli nie podejmie żadnej decyzji lub zaakceptuje stanowisko Rady UE z pierwszego czytania, to może ona przyjąć dany akt, zgodnie ze swoim stanowiskiem, jeśli, działając większością głosów, Parlament odrzuci stanowisko Rady UE w pierwszym czytaniu,

akt uznaje się za nieprzyjęty, bowiem Rada UE nie ma już prawa do ponownego przedłożenia aktu w przypadku zawetowania go przez Parlament, jeśli Parlament zgłosi poprawki do stanowiska Rady UE z pierwszego czytania większością głosów, to zmieniony tekst projektu aktu jest przekazywany Radzie i Komisji, które wydają opinię co do poprawek. Jeśli w ciągu kolejnych trzech miesięcy od przekazania jej sprawy, Rada UE kwalifikowaną większością głosów przyjmie zmiany zaproponowane przez Parlament, akt prawny uważa się za przyjęty. Aby przyjąć poprawki, które otrzymały negatywną opinię Komisji Europejskiej, Rada UE musi działać jednomyślnie.

W przypadku gdy Rada UE ustosunkuje się negatywnie do proponowanych przez Parlament poprawek, przewodniczący Rady, w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu, zwołuje w ciągu sześciu tygodni posiedzenie Komitetu Pojednawczego. W jego skład wchodzi członkowie Rady UE lub ich przedstawiciele oraz, w tej samej liczbie, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego. Zadaniem Komitetu Pojednawczego jest osiągnięcie porozumienia między Radą UE i Parlamentem Europejskim co do wspólnego tekstu przygotowywanego aktu prawnego. W pracach Komitetu Pojednawczego uczestniczy także Komisja Europejska. Podejmuje ona wszelkie działania na rzecz pogodzenia stanowisk Rady UE i Parlamentu Europejskiego. Jeżeli w ciągu sześciu tygodni od zwołania Komitetu zatwierdzi on wspólny tekst, to Parlament większością oddanych głosów (trzecie czytanie) i Rada UE kwalifikowaną większością głosów przyjmują dany akt, zgodnie z uzgodnionym przez Komitet Pojednawczy tekstem. Jeśli którakolwiek z tych instytucji nie zatwierdzi w terminie sześciu tygodni proponowanego aktu, uznaje się go za nieprzyjęty. Ustalony terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni mogą zostać przedłużone maksymalnie o miesiąc i dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu lub Rady UE.